

Sygn. akt VI Ka 1373/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Beata Tymoszków

Sędziowie: SO Anna Zawadka (spr.)

SR del. Mariusz Matusik

Protokolant: p.o. protokolant sądowy Monika Suwalska

przy udziale Prokuratora Anny Radyno-Idzik

po rozpoznaniu dnia 21 marca 2016 r.

sprawy oskarżony F. K. syna H. i H. z domu G.
ur. (...) w L.

oskarżonego o przestępstwo z art. 279 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie

z dnia 11 sierpnia 2015 r. sygn. akt II K 201/14

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uniewinnia oskarżonego F. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu; na podstawie art. 231 § 1 kpk dowody rzeczowe wskazane w wykazie na karcie 125 pod pozycją 4 i 5 nakazuje złożyć do depozytu sądowego, a dowód rzeczowy z pozycji 3 nakazuje przechowywać w aktach sprawy; kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.

SSO Beata Tymoszków SSO Anna Zawadka SSR del. Mariusz Matusik

Sygn. akt VI Ka 1373/15

UZASADNIENIE

F. K. został oskarżony o to, że w dniu 10 listopada 2013 roku w miejscowości Ł. gmina S. województwo (...) dokonał zaboru w celu przywłaszczenia pojazdu marki T. (...) o nr rej. (...) koloru białego rok produkcji 2008, o nr VIN (...) po uprzednim pokonaniu zamka centralnego i imobilajzera powodując straty w wysokości 18 000 złotych na szkodę K. S., tj. o czyn z art. 279 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu sprawy o sygnaturze akt II K 201/14 Sąd Rejonowy w Legionowie wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2015 roku orzekł:

1. oskarżonego F. K. w ramach zarzucanego mu czynu uznał za winnego tego, że w okresie od 10 listopada 2013 roku do 12 listopada 2013 roku w nieustalonym miejscu a ujawnionym w miejscowości C. woj. (...) nabył za nieustaloną kwotę nie wyższą jednak niż 2250 zł od nieustalonej osoby silnik i maskę przednią od pojazdu marki T. (...) o nr rej. (...) koloru białego rok produkcji 2008 o nr VIN (...) wiedząc, iż pochodzą one z czynu zabronionego powodując straty

w wysokości 7170 zł na szkodę K. S. wyczerpującą dyspozycję art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 37a k.k. i za to skazał go i wymierzył mu karę grzywny 250 stawek dziennych, każda na kwotę 40 zł;

2. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił K. S. dowody rzeczowe wskazane w wykazie dowodów rzeczowych (k. 125) pod poz. 4 i 5;

3. na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zwrócił stacji paliw A. w miejscowości W. 6A dowody rzeczowe wskazane w wykazie dowodów rzeczowych (k. 125) pod poz. 3;

4. na podstawie art. 627 k.p.k. oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 2064,92 złotych, w tym opłatę w kwocie 1000 złotych.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego F. K..

Obrońca oskarżonego F. K. zaskarżył wyrok w całości i na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., zarzucił wyrokowi brak uwzględnienia przez Sąd okoliczności wyłączającej postępowanie, tj. braku skargi uprawnionego oskarżyciela, w związku z powyższym wniósł o uchylenie skarżonego wyroku i umorzenie postępowania. Ponadto, z ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd Okręgowy wskazanej powyżej bezwzględnej przesłanki odwoławczej, obrońca oskarżonego na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. i art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k., zarzucił wyrokowi:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na jego treść, a polegający na stwierdzeniu, że oskarżony nabył silnik i maskę przednią od pojazdu T. (...) nr rej. (...) wiedząc, iż pochodzą one z czynu zabronionego i współpracował z osobami które zbywały części do samochodu T. pomimo, iż zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do takich ustaleń,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku mający wpływ na jego treść a polegający na stwierdzeniu, że wartość silnika skradzionej T. (...) wynosi 6980 złotych.

- obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 4 k.p.k., art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., która miała wpływ na treść wyroku, a wynika z oparcia orzeczenia o winie oskarżonego tylko na dowodach obciążających i pominięcia dowodów korzystnych dla oskarżonego bez należytego uzasadnienia tego stanowiska; braku oparcia wyroku na całokształcie okoliczności ujawnionych na rozprawie oraz niewskazaniu w uzasadnieniu wyroku powodów dla których Sąd nie uznał dowodów przeciwnych w stosunku do tych, które zdaniem Sądu wskazują na winę oskarżonego,

- obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść postępowania, a mianowicie art. 170 § 1 pkt 2, 3 i 5 k.p.k. poprzez ich nieuzasadnione zastosowanie i oddalenie wniosków dowodowych złożonych przez oskarżonego w przedmiocie zwrócenia się do Grupy (...) o podanie wykazów aukcji na sprzedaż silnika do T. (...) oraz dopuszczenia dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy A. M..

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca oskarżonego wniósł na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 k.p.k. o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Wniesiona apelacja okazała się zasadna – skutkowałą zmianą zaskarżonego wyroku i uniewinnieniem oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

W sprawie zaistniała przyczyna odwoławcza określona w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. We wskazanym powyżej przepisie uregulowana została tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza zachodząca wówczas, gdy zachodzi jedna z okoliczności

wyłączających postępowanie określonych w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., a mianowicie brak skargi uprawnionego oskarżyciela. Z uwagi na to, że dla wydania orzeczenia wystarczające było rozpoznanie tego zarzutu, a rozpoznanie pozostałych uchybień byłoby bezprzedmiotowe dla dalszego toku postępowania, zgodnie z art. 436 k.p.k. Sąd odwoławczy ograniczył rozpoznanie apelacji jedynie do tego zarzutu.

Należy podzielić argumentację skarżącego, iż Sąd rejonowy przypisując oskarżonemu przestępstwo paserstwa w miejsce przestępstwa kradzieży z włamaniem, wyszedł poza granice oskarżenia, albowiem przypisał oskarżonemu czyn popełniony w innym miejscu, w innym czasie, przedmiotem zamachu był inny przedmiot, a sposób działania przypisany oskarżonemu był zupełnie odmienny od sposobu działania zarzucanego w akcie oskarżenia. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego ramy postępowania jurysdykcyjnego są określone przez zdarzenie historyczne opisane w akcie oskarżenia, a nie przez poszczególne elementy tego opisu. Wprawdzie zasada skargowości wyrażona w art. 14 k.p.k. nie ogranicza sądu w ustaleniach wszystkich cech faktycznych tego zdarzenia oraz w zakresie oceny prawnej rozpoznawanego czynu. Sąd nie jest więc związany ani szczegółowym opisem czynu zawartym w zarzucie aktu oskarżenia, ani kwalifikacją prawną wskazaną przez oskarżyciela i wiąże go jedynie zdarzenie historyczne, które jest pojęciem szerszym od pojęcia czynu oskarżonego odnoszącego się do działania lub zaniechania (por. m.in. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 30 października 2012 r., II KK 9/12, LEX nr 1226693; z dnia 17 maja 2011 r., III KK 96/11, LEX nr 795787, postanowienie z dnia 24 kwietnia 2007r., IV KK 58/07 OSNwSK 2007/1/924). Jednak warunkiem pozostawania w granicach oskarżenia jest zachowanie choćby części wspólnych znamion czynu zarzucanego i przypisanego. Warunkiem utrzymania się w granicach oskarżenia jest to czy wprowadzone do opisu czynu zmiany w realiach dowodowych konkretnej sprawy powodują, że sąd dokonuje oceny tego samego zachowania oskarżonego, które stanowiło przedmiot oskarżenia (tzw. tożsamość czynu zarzucanego i przypisywanego).

W niniejszej sprawie oskarżyciel zarzucił F. K. dokonanie kradzieży z włamaniem samochodu marki T. (...). Czyn ten został opisany w akcie oskarżenia precyzyjnie z uwzględnieniem czasu, miejsca i okoliczności dokonania kradzieży z włamaniem samochodu marki T. (...) na szkodę K. S. m.in. przez określenie sposobu przełamania zabezpieczenia (po uprzednim pokonaniu zamka centralnego i imobilajzera).

Sąd rejonowy zasadnie uznał, że brak jest wystarczających dowodów na przypisanie tego właśnie czynu oskarżonemu, albowiem z samego faktu posiadania przez oskarżonego silnika pochodzącego ze skradzionego dwa dni wcześniej pojazdu, nie można logicznie wnioskować, że to oskarżony dokonał kradzieży z włamaniem tego samochodu. Następnie Sąd I instancji przypisał oskarżonemu zupełnie inny czyn w sensie czasu i miejsca popełnienia, a przede wszystkim pod kątem technicznego zachowania czyli aktywności oskarżonego polegającej na nabyciu za kwotę nie wyższą niż 2250 zł od nieustalanej osoby silnika i maski przedniej od pojazdu marki T. (...) o nr rej. (...) koloru białego rok produkcji 2008 o nr VIN (...) wiedząc, iż pochodzą one z czynu zabronionego, czym spowodował straty w wysokości 7170 zł na szkodę K. S..

Należy zwrócić uwagę, że oskarżyciel nie zarzucił F. K. tego, że wszedł w posiadanie (w jakikolwiek sposób) cudzego mienia, ale dokładnie opisał, jak miało to nastąpić (zabór połączony z przełamaniem zabezpieczenia w postaci zamka centralnego i imobilajzera). Wprawdzie Sąd Najwyższy w swoich judykatach (m.in. w postanowieniu z dnia 25 października 2012r. IV KK 87/12, LEX nr 1226759) dopuścił możliwość przypisania oskarżonemu przestępstwa paserstwa zamiast zarzucanej kradzieży z włamaniem wykluczając zaistnienie uchybienia z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. i art. 14 § 1 k.p.k. jednak pod pewnymi warunkami. Wyznacznikami zachowanej tożsamości czynu zarzucanego i przypisanego były: ten sam przedmiot ochrony, ten sam przedmiot czynności wykonawczej, ta sama osoba pokrzywdzonego, ten sam zamiar sprawcy, to samo miejsce jego działania i zbliżony czas zachowania. Oddzielnie więc w każdej sprawie należy badać czy sąd skazując za inaczej opisany i zakwalifikowany czyn zmieścił się w granicach zdarzenia historycznego, które było podstawą zarzutu. Przy czym „Identyczność czynu będzie wyłączona, jeżeli w porównywalnych określeniach zachodzą tak istotne różnice, że według rozsądnej życiowej oceny nie można ich uznać za określenia tego samego zdarzenia faktycznego. Podstawa faktyczna odpowiedzialności nie ulega zmianie, gdy choćby część przypisanego działania lub zachowania przestępnego pokrywa się z zarzucanym

działaniem lub zaniechaniem przestępczym. Opisy czynu zarzucanego i przypisanego mają zatem wówczas wspólny obszar wyznaczony znamionami tych czynów”.

Analizując pod tym kątem zachowanie oskarżonego w zestawieniu z aktem oskarżenia należy stwierdzić, iż Sąd de facto przypisał oskarżonemu zupełnie odmienne w kontekście modus operandi zachowanie sprawcy, które realizuje znamiona innego typu czynu zabronionego (wcześniejsze - art. 279 § 1 k.k. i późniejsze - art. 291 § 1 k.k.). Przesłanką paserstwa zakłada pewną sekwencyjność zdarzeń, bowiem konieczne jest wykazanie uprzedniej realizacji znamion innego typu czynu zabronionego. Uznać zatem należy, że zachowanie (zdarzenie historyczne) opisane w skardze uprawnionego oskarżyciela jako podjęcie czynności przełamania w określony sposób zabezpieczeń mienia, a następnie jego zaboru (poprzez podjęcie konkretnych aktywności, w konkretnym miejscu i czasie) w celu przywłaszczenia i zakwalifikowane z art. 279 § 1 k.k., nie może być następnie uznane w toku postępowania sądowego za przestępstwo paserstwa z art. 291 § 1 k.k., gdyż nie może ono odpowiadać kategorii zachowań opisanych przez ten przepis (vide: wyrok SN z 30 września 2014r., II KK 234/14, OSNKW 2015/2/14).

Z uwagi na to, że dokonane przed Sądem rejonowym ustalenia faktyczne wykluczające sprawstwo F. K. za zarzucony mu w akcie oskarżenia czyn, polegający na dokonaniu w dniu 10 listopada 2013 r. w miejscowości Ł., kradzieży z włamaniem samochodu marki T. (...) o nr rej. (...), należało orzec jak w sentencji i uniewinnić F. K. od zarzutu popełnienia tego czynu. Działanie podjęte przez oskarżonego F. K., a polegające na nabyciu silnika i maski przedniej od pojazdu marki T. (...) o nr rej. (...) czyli przedsięwzięciu zupełnie innych czynności, ewidentnie wykraczało poza te ramy i nie mogło być oceniane w granicach oskarżenia. Na marginesie należy zauważyć, że o ile identyfikację silnika jako pochodzącego ze skradzionego samochodu umożliwiał numer nabity na tym silniku, o tyle drugi element w postaci maski przedniej od pojazdu nie posiadał żadnego numeru identyfikacyjnego, a wytłoczone logo (...) i biały kolor lakieru, nie umożliwił w sposób pewny jednoznacznej identyfikacji tego elementu jako pochodzącego ze skradzionego pojazdu w sytuacji braku okazania tego elementu pokrzywdzonemu.

Nie ulega więc wątpliwości, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Legionowie wbrew wyrażonej w art. 14 § 1 k.k. zasadzie skargowości, przypisano F. K. czyn, który nie był objęty oskarżeniem. Brak skargi uprawnionego oskarżyciela jest zaś okolicznością wyłączającą postępowanie, określoną w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., a skazanie mimo zaistnienia tej ujemnej przesłanki procesowej stanowi uchybienie, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. i należy do tzw. bezwzględnych podstaw odwoławczych.

Uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu nie eliminuje możliwości postawienia F. K. zarzutu z art. 291 § 1 k.k., albowiem inicjatywa ścigania należy wyłącznie do prokuratora i tylko prokurator określa ramy oskarżenia. Na obecnym etapie postępowania nie można rzecz jasna przesądzać, czy zachowanie oskarżonego stanowi w ogóle przestępstwo paserstwa. Tego rodzaju ostateczne konstatacje wymagają przeprowadzenia dogłębnej analizy tak strony podmiotowej jak i przedmiotowej czynu, jeżeli taki zarzut zostanie oskarżonemu postawiony.

Z uwagi na konieczność zabezpieczenia na wypadek dalszego postępowania karnego dowodów rzeczowych przekazanych do dyspozycji sądu, należało zmienić także rozstrzygnięcie oparte o przepis art. 230 § 2 k.p.k. Wskazać należy, że ze względu na toczące się postępowanie w sprawie wypłaty ubezpieczenia za skradziony samochód marki T. (...) (k.239), który był współwłasnością pokrzywdzonego K. S. oraz (...) Bank S.A., który udzielił pokrzywdzonemu kredytu na zakup tego pojazdu, obecnie powstała wątpliwość, komu należy wydać zabezpieczony silnik pochodzący z tego pojazdu. Natomiast maska przednia koloru białego z wytłoczonym logo (...) nie została jednoznacznie zidentyfikowana jako pochodząca ze skradzionego pojazdu. Ten element karoserii nie został nawet okazany pokrzywdzonemu K. S., a oskarżony F. K. twierdzi, że zabezpieczona podczas przeszukania na jego posesji maska przednia, pochodzi z innego pojazdu tej marki.

Z powyższych względów zabezpieczone dowody rzeczowe wymienione w wykazie na k. 125 pod poz. 4 i 5, należy złożyć do depozytu sądowego aż do momentu wyjaśnienia uprawnienia do ich odbioru, zgodnie z treścią przepisu art. 231 § 1 k.p.k. Odnosnie zaś płyty z nagraniem z monitoringu ze stacji paliw (...) w miejscowości W. 6A, to zmiana

rozstrzygnięcia i nakazanie przechowywania w aktach sprawy tego dowodu rzeczowego wymienionego w wykazie k. 125 pod poz. 3, wynika z potrzeby zabezpieczenia tego dowodu na wypadek dalszego postępowania karnego.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Okręgowy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

SSO Anna Zawadka SSO Beata Tymoszków SSR (del) Mariusz Matusik